

Péče o novorozence a kojence

Maminčin domácí lékař

**3., doplněné
a aktualizované vydání**

- **Porod a následující
dny v porodnici**
- **První týdny
s miminkem doma**
- **První nemoci
a potíže
novorozence**
- **Povinná
a doporučovaná
očkování**

**Martin Gregora,
Magdalena Paulová**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

MUDr. Martin Gregora, MUDr. Magdalena Paulová, CSc.

Autorská dvojice Gregora–Paulová má za sebou již několik úspěšných publikací pro rodiče.

Emeritní primářka novorozeneckého oddělení Fakultní Thomayerovy nemocnice v Praze-Krči, zakládající členka Laktační ligy, MUDr. Magdalena Paulová, CSc., je především neúnavnou propagátorkou přirozené výživy dětí. Je respektovaným odborníkem v problematice péče o novorozence.

Dětský lékař a endokrinolog ve Strakonících, MUDr. Martin Gregora, je obdařen schopností vysvětlit složitosti medicíny laické veřejnosti. V rámci stáží působil na několika našich a jednom zahraničním neonatologickém pracovišti (Västerås, Švédsko). Kromě medicíny se věnuje i poezii a výtvarnému umění.

Oba autoři ve svých knihách čerpají ze své praxe v oboru neonatologie a dětského lékařství, z každodenní komunikace s maminkami, rodiči a dětmi.

„Dostal jsem nápad napsat knížku pro maminky a potřeboval jsem někoho, kdo má know-how v kojení. Magdalena měla zrovna službu na oddělení a zvedla telefon. To byl začátek krásné spolupráce, která, doufejme, hned tak neskončí. A také to byl začátek našeho přátelství s Magdou, které si neobyčejně vážím a které dlužím za všechno, co mě naučila, veliký dík.“ říká Martin Gregora.

Národní linka kojení
program pomoci kojícím matkám
tel.: 261 082 424
všední dny 9–14 hodin

MUDr. Martin Gregora, MUDr. Magdalena Paulová, CSc.

PÉČE O NOVOROZENCE A KOJENCE

Maminčin domácí lékař

3., doplněné a aktualizované vydání

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
tel.: +420 220 386 401, fax: +420 220 386 400
www.grada.cz
jako svou 3459. publikaci

Odpovědná redaktorka Dana Kristen
Sazba Antonín Plicka
Počet stran 104
Vydání 1., 2008
Výtiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.
Husova ulice 1881, Havlíčkův Brod

© Grada Publishing, a.s., 2008
Cover Photo © profimedia.cz

ISBN 978-80-247-2564-2 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-6831-1 (elektronická verze ve formátu)
© Grada Publishing, a.s. 2011

OBSAH

Předmluva ke třetímu vydání	9
Narození a první dny po porodu	10
V PORODNICI	11
Den porodu	12
První den	15
Jak správně začít s kojením	17
Praktické rady pro koupání a přebalování	23
Vaše dítěátko spinká ... a vy si ho prohlížíte	24
Už se probouzí a pláče	26
Lékař v porodnici pravidelně vyšetřuje vaše dítěátko	27
Co když se mi narodí nedonošené dítě?	30
Korigovaný věk	34
Co bych měla jíst, když kojím, abych měla kvalitní mléko?	34
Druhý den	36
Kopřivka novorozence (toxický erytém; toxoalergický exantém) ..	36
Potničky (milia)	37
Zánět spojivek (konjunktivitida)	37
Třetí den	38
Hmotnostní úbytek	38
Pupíček	39
Kdy půjdu z porodnice domů?	40
Čtvrtý den	42
Žloutenka (icterus)	42
Hormonální reakce prsních žláz	43
Propuštění z porodnice	45
Propuštění z porodnice domů	45
DOMA	49
Další dny a týdny	50
Bude dítěátko doma užívat nějaké léky?	50
Co mám mít pro dítěátko připraveno doma?	50
Elektronická čůva	51
Šátek, baby vak	51

Autosedačka, klokanka	52
Chodítko	52
Jak kojit s poraněnými bradavkami?	52
Mohu kojit, když mám teplotu?	53
Mohu kojit, když užívám léky?	54
Zvedání, chování a pokládání děťátka	54
Bezpečné držení a přenášení	54
Polohy vhodné k odříhnutí	54
Úlevová poloha	56
Chování v klubíčku	57
Pobyt venku	57
Oblečení	58
Hračky	58
Spánek	58
Stříhání nehtů, čištění oušek a nosu	59
Měření teploty	60
Jak je to s viděním	60
Jak vyzkoušet sluch dítěte	60
Kdy píchat do ouška díрку pro náušnice?	61
Jak se zbavit šupinek ve vlasech?	61

**Potíže, které mohou nastat po propuštění z porodnice,
nemoci dítěte a příznaky, které je provázejí 62**

Málo mléka	62
Opruzení zadečku	68
Nadýmání	68
Rýma, kašel	69
Zánět spojivek	70
Horečka	70
Zánět středního ucha	71
Zánět průdušek	71
Průjem	71
Zvracení	73
Časté ublinkávání	73
Zácpa	74
Kolika	74
Škytavka	76
Moučnivka	76
Kýla	76

**Alergie – alergické projevy u novorozenců a malých kojenců,
rodinná zátěž alergiemi, alergie na kravské mléko 77**

Kojenecký ekzém	77
Mléčná krusta (seborrhoická dermatitida)	78
Výskyt alergických onemocnění v rodině	78
Co je to hypoalergenní mléko a jaký je jeho význam	79
Alergie na kravské mléko (ABKM)	79
Chrání kojení před vznikem alergie?	79
Probiotika a prebiotika pomáhají k rozvoji obranyschopnosti	80
Plavání kojenců	82
Růst a hmotnost kojence, množství mléka, zavádění nemléčných příkrmů	84
Příkrmování	85
Recepty z nemléčných příkrmů	88
Vývoj chování a pohybových aktivit	91
Novorozenec	91
Šest týdnů	91
Tři měsíce	91
Šest měsíců	91
Devět měsíců	91
Jeden rok	92
Prořezávání zoubků	92
Bezpečnost vašeho dítěte je nade vše	92
Cestování s kojencem	94
Očkování	95
Očkovací kalendář	95
Očkování nad rámec pravidelných, povinných očkování	96
Očkování proti klíšťové encefalitidě	96
Očkování proti meningokokovým nákazám	97
Očkování proti pneumokokovým infekcím	97
Očkování proti rotavirům	98
Očkování proti planým neštovicím	98
Očkování proti virovému zánětu jater typu A (hepatitida A)	99
Očkování proti lidským papilomavirům	99
Očkování proti chřipce	99
Co by měli rodiče o očkování vědět	100

Narození dítěte je radostnou událostí pro celou rodinu. Přináší však s sebou pro novopečenou maminku mnoho tušených, ale i nečekaných starostí a otázek, zejména v prvních dnech a týdnech po porodu. Ale nejen pro ni!

Máte před sebou knihu, která vás provede prvními měsíci života vašeho dítěte. Publikace si klade za cíl zodpovědět vám nejčastější otázky týkající se zdraví a potřeb vašeho maličkého. Chce vám být tím nejlepším rádcem v péči o něj.

Bezmála před deseti lety jsem začal připravovat tehdy svou první knihu *Péče o novorozence a kojence*. Dnes v ruce držíte její třetí opravené a doplněné vydání. Mám upřímnou radost z toho, že se během let stala jednou z mála knížek, po které maminky prvně sáhnou, když hledají rychlou pomoc. A to bylo mým cílem: pokud možno stručný, přesný, výstižný a pro laika pochopitelný text, založený na odborných podkladech a doporučeních. Když jsem četl a doplňoval předchozí vydání, uvažoval jsem, zda text není až příliš krátký. V porovnání s jinými knihami s touto tematikou, rozhodně krátký je. Má to ale svou nespornou výhodu: dá se přečíst mezi kojením hned v porodnici.

Už vás tedy nebudu zdržovat. Pusťte se do čtení, než se váš miláček probudí a bude chtít pít.

Děti jsou naším největším štěstím, i když péči o ně někdy provází trápení a bolest. Ať je bolesti co nejméně, ať je všechno jak má být, ať se každý den stane nějaký zázrak.

Martin Gregora

NAROZENÍ A PRVNÍ DNY PO PORODU

V PORODNICI

